

Irenestraat 4, Oost Souburg, schuur

Het object betreft een schuur, gelegen achter de bebouwing van de Irenestraat. De schuur is toegankelijk via een zijpad van de woning Irenestraat 4. De schuur dateert uit 1946 en is gebouwd als voertuigstalling, werkplaats en opslagruimte voor de voormalige gemeente Oost- en West Souburg. De schuur grenst met de lange westgevel aan de vooroorlogse percelen van de Burchtstraat. Dit is om die reden een blinde gevel. Ten oosten van de schuur lag oorspronkelijk een braak terrein dat enige tijd als sportvelden in gebruik was. De schuur deed voor die sportvelden tevens dienst als kleedhok. Deze terreinen zijn in de jaren 1960 bebouwd met de woningbouw van de Prins Hendrikstraat en Nagelenburgsingel, waardoor de schuur geheel ingesloten kwam te liggen tussen de bebouwing en alleen bereikbaar via een verharde weg tussen de bungalows van de Irenestraat en met een half verhard terreintje van kinderkopjes langs de lange oostgevel. Oorspronkelijk stond op de plaats van de huidige bungalow Irenestraat 4 een kleine boerderij, aan het begin van het toegangspad.

(Waarschijnlijk) na de gemeentelijke herindeling van 1966 is de schuur buiten gebruik gekomen en in particuliere handen overgegaan en sindsdien als stalling en opslagruimte gebruikt.

De schuur is een langwerping rechthoekig gebouw. Het muurwerk bestaat uit baksteen in halfsteens verband. De schuur heeft een zadeldak van rode ceramische pannen. De eindpannen zijn in een laag cement op de kopgevels gelegd. De hemelwaterafvoer bestaat uit eenvoudige halfronde zinken goten met bijbehorende regenpijpen.

In de noordelijke kopgevel (de gevel gericht naar het toegangspad) waren oorspronkelijk 2 houten mendeuren. Deze zijn later vervangen door een stalen roldeur (links) en een deel dichtgezet met metselwerk en een raam (rechts). In de lange oostgevel bevinden zich 3 dubbele houten deuren en in totaal 9 rechthoekige ramen, allen gelijk van vorm met afmeting van ca 100 x 120 cm bxxh. De dubbele deuren zijn van hout, de vensters hebben een houten kozijn waarin een raam met een 2 x 2 vensterverdeling in een houten raamwerk. In de vensters is geen oorspronkelijk glas meer aanwezig. De gevelindeling is strak van opzet. Vanaf de noordgevel gerekend met 3 vensters, daarna 3 identieke combinaties van een dubbele deur met ter weerszijde een venster. Deuren, vensters en bijbehorend hang- en sluitwerk zijn nog origineel uit de bouwtijd. In de zuidelijke kopgevel bevinden zich 3 vensters op de begane grond, identiek aan de vensters in de lange oostgevel. Op de verdieping 2 gelijkvormige vensters. In de noordelijke kopgevel een gekoppeld raam. Vensters en deuren zijn donker grijs geverfd. De deuropeningen zijn getoogd waarboven een rollaag. De vensters hebben een eenvoudige steens rollaag boven de bovendorpel en zijn iets verdiept in de muuropening geplaatst. De deuren zijn in het vlak van de gevel aangebracht. De zijmuren zijn ter plaatse van de dubbele deuren in de oostgevel verdikt ten behoeve van het in metselen van de scharnieren.

Inwendig heeft de schuur een draagconstructie van stalen H-balken voor de verdieping vloer, 6 stuks op regelmatige afstand en opgelegd op de zijgevels. Daarop een houten dakspantconstructie in A-vorm. Tussen de H-balken liggen houten balken

en daarover houten vloerdelen. Het dak heeft aan de binnenzijde een houten dakbeschot over de volle lengte van de kap. In de schuur zijn 2 trappen aanwezig. Deze lijken oorspronkelijk maar kunnen mogelijk van elders afkomstig zijn. Op de begane grond zijn enkele kamertjes (hokjes) afgetimmerd d.m.v. een houten stijl- en regelwerk met plaatwerk en ramen. Deze zijn in de loop van de tijd al naar gelang van het gebruik veranderd en aangepast. De vloer bestaat uit trottoirtegels in het zand. Achter de linker toegangsdeur van de kopgevel is de vloer verhoogd met daarin een smeerput voor het voertuigonderhoud. Op de zolder is later een klein slaapkamertje afgetimmerd.

De schuur is heel strak en eenvoudig van opzet. De beide kopgevels hebben (van oorsprong) een symmetrische indeling met 2 grote toegangsdeuren resp. vensters. De lange oostgevel heeft een strak ritme van vensters en dubbele deuren. Alle vensters staan in 1 lijn. Dit geeft de schuur een krachtige, tevens eenvoudige en sobere architectuur die kenmerkend is voor de utiliteitsbouw uit de jaren vlak na de Bevrijding. De schuur sluit wat stijl betreft aan bij de landbouwschuren uit de omgeving (Ritthem o.a.) uit die zelfde tijd. Sinds de bouw in 1946 hebben er nauwelijks enige veranderingen aan het uiterlijk plaatsgevonden. Het materiaal is nog in oorspronkelijke staat, m.u.v. de toegang in de noordelijke kopgevel.

De schuur mag als een gaaf voorbeeld van wederopbouw worden beschouwd. Het feit dat de schuur nooit als landbouwschuur maar als bedrijfsruimte voor de gemeente is gebruikt geeft hieraan een extra historische waarde. In die zin dat de oorspronkelijke functie(onderdelen) van het gebouw nog zijn te herkennen en deze schuur samen met het voormalige raadhuis van Oost- en West Souburg (thans Omroep Zeeland) de enige tastbare herinneringen aan die gemeente zijn.

Het karakter van de schuur wordt bepaald door de volgende elementen:

- Strakke ritmische indeling van de gevels, met name de lange oostelijke zijgevel en kopgevels.
- Eenvormigheid in afmeting van deuren en vensters. Hierbij moet de vensterindeling van 2 x 2 ook worden gerekend.
- Het traditionele bouw materiaal van grijsbruine baksteen en rode ceramische dakpannen, kenmerkend voor de vroege wederopbouwperiode.
- De eenheidskleur (donker grijs) van ramen en deuren.
- De getoogde gevelopeningen waarin de dubbele deuren met bijbehorende rollagen.
- De inwendige draagconstructie met stalen H-balken en houten dakspanten en het houten dakbeschot.

Tenslotte moet nog vermeld worden dat bij de bouw van de bungalow Irenestraat 4 restanten van muurwerk en gewelven van het hof Nagelenburg zijn ontdekt, dat op die plek stond. Bedacht moet worden dat bij funderingswerken of graafwerken rondom de schuur archeologisch materiaal aangetroffen kan worden van deze buitenplaats.

Ronald den Broeder, 2018-03-01.